

Lapuan musiikkiopiston opetussuunnitelma 1.8.2024

1. Toiminta-ajatuksemme	3
2. Arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat	3
2.1. Arvomme	3
2.2. Oppimiskäsityksemme	4
2.3. Oppimisympäristömme	4
2.4. Työtapamme	5
3. Toimintakulttuurimme	5
4. Opintojen rakenne ja laajuus, oppiaineet	6
4.1. Oppiainevalikoima	7
4.2. Varhaisiän musiikkikasvatus ja opetuksen yleiset tavoitteet	7
4.2.1 Musiikkileikkikoulun tavoitteet	8
4.2.2. Varhaisiän musiikkikasvatus, musiikkileikkikouluopintojen rakenne	9
4.3. Musiikkiopisto-opintojen rakenne, perusopinnot ja syventävät opinnot	9
4.3.1. Perusopintojen yleiset tavoitteet ja sisältö	11
4.3.2. Syventävien opintojen yleiset tavoitteet, sisältö ja lopputyö	13
4.3.3 Sävellyksen opinnot	16
4.4. Valinnaiset opinnot	17
4.5. Aikuisten opetus	19
5. Yhteismusisointi, tavoitteet ja arviointi	19
6. Musiikin hahmotusaineet Nuottipaja NUPA ja Musiikin perusteet MUPE	21
7. Oppimisen arviointi	24
7.1. Laajan oppimäärän arvioinnin osa-alueet ja arvioinnin kriteerit	24
7.1.1. Perusopintojen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit	25
7.1.2. Syventävien opintojen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit	28
7.2. Arvioinnin tavat ja tehtävä	32
7.3. Arviointi opintojen aikana ja päättyessä	32
7.4. Soivat kokonaisuudet ja niiden arviointi	34
7.5. Musiikin hahmotusaineiden NUPAn ja MUPEn arviointi	35
7.6 Sävellyksen arviointi	35
7.7. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	36
7.8. Oppimäärän arviointi	37
7.9. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	37
7.9.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus	37
7.9.2 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus	38
7.9.3 Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista	39
9. Oppilaaksi ottamisen periaatteet	40
9.1. Varhaisiän musiikkikasvatus	40
9.2. Perusopinnot, soitto- ja lauluoppilaaksi	40
10. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	41
11. Toiminnan jatkuva kehittäminen	42

1. Toiminta-ajatuksemme

Lapuan musiikkiopisto on turvallinen musiikillisen kasvun paikka musiikin harrastajalle sekä portti musiikin ammattiin.

Kasvatamme lasta ja nuorta

- kokonaisvaltaisesti musiikin avulla
- luomalla edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle
- kehittämään musiikillista osaamistaan
- iloitsemaan oppimisestaan
- antamalla laadukkaan musiikin opetuksen myötä taitoja ja valmiuksia elinikäiseen musiikin oppimiseen ja harrastamiseen
- aktiivisiksi, itsenäisiksi musiikin harrastajiksi ja tekijöiksi ja oppilaan niin halutessa kohti musiikin ammattiopintoja

Olemme tärkeä paikkakunnan kulttuurielämän luoja ja ylläpitäjä. Teemme yhteistyötä niin oman paikkakunnan, lähialueen kuin kansallisten taiteen perusopetusta järjestävien kuin muidenkin kulttuuritoimijoiden kanssa. Kehitämme mahdollisuuksien mukaan kansainvälisiä suhteitamme erityisesti ystävyyskuntiemme kulttuuritoimijoiden kanssa.

2. Arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat

2.1. Arvomme

Arvojamme ovat:

- humanisuus, välittäminen, huolenpito jokaisesta oppilaasta tasapuolisesti

- yhteisöllisyys ja yksilöllisyys, kulttuurinen osallisuus
- kasvun tukeminen yksilönä ja ryhmän jäsenenä
- luovuus
- rohkea uuden kokeileminen sekä vanhan ja hyväksi havaitun säilyttäminen
- vuorovaikutuksellisuus, musiikki vuorovaikutuksen välineenä
- musiikillisen sivistyksen vaaliminen

2.2. Oppimiskäsityksemme

Meillä opitaan:

- kokonaisvaltaisen prosessin kautta
- aktiivisena oppijana: oppilas on mukana tavoitteiden asettelussa ja niiden toteutumisen seuraamisessa
- myönteisten tunnekokemusten kautta
- ilolla
- luovaan toimintaan rohkaisten
- tunteet, aistit ja kehollisuus huomioiden
- toiminnallisuuden kautta

2.3. Oppimisympäristömme

Toimimme fyysisesti tarkoituksenmukaisissa tiloissa, jotka edesauttavat avoimen, myönteisen, aktiivisen, auttavaisen ja turvallisen psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön ja ilmapiirin muodostumisessa. Hyvät tilat ja avoin, jokaista kunnioittava ilmapiiri innostavat ja tukevat oppimista sekä oppilaiden tasavertaisuutta.

Tilamme ovat turvalliset ja viihtyisät sekä välineemme ajantasaiset.

Fyysinen oppimisympäristömme Kulttuurikeskus Vanhassa Paukussa mahdollistaa yhteistyötä ja vuorovaikutusta eri kulttuurialan toimijoiden ja eri taiteen lajien kesken.

Oppimisympäristöämme on myös kaikki se opiston ulkopuolinen toiminta, tilat, paikat ja tilanteet, joissa oppilaamme ovat mukana mm. esiintymisten myötä. Kehitämme niin fyysisiä, psyykkisiä kuin sosiaalisia oppimisympäristöjämme edelleen.

2.4. Työtapamme

Keskeisenä työtapanamme on henkilökohtainen ohjaus/yksilöopetus, mutta erityinen painoarvo opistossamme on myös yhteismusisoinnilla ja yhdessä tekemisellä. Pyrimme järjestämään kaikille oppilaille mahdollisuuden soittaa yhdessä toisten kanssa.

Työtavoissamme keskeisiä ovat:

- olemme läsnä, kuuntelemme ja ohjaamme kädestä pitäen
- opettajien välinen yhteistyö ja yhteisopettajuuden mahdollistamiseen pyrkiminen
- monipuolisuus
- toiminnallisuus, teoriasta käytäntöön
- pitkäjänteisyys
- yhdessä tekeminen
- elämyksellisyys ja luovuus

Pyrimme saamaan oppilaat mukaan suunnittelemaan ja ohjaamaan työskentelyään sekä mahdollistamaan teknologian hyödyntämisen musiikin oppimisessa ja opiskelussa.

3. Toimintakulttuurimme

Toimintakulttuurimme rakentuu seuraavien kantavien ajatusten varaan:

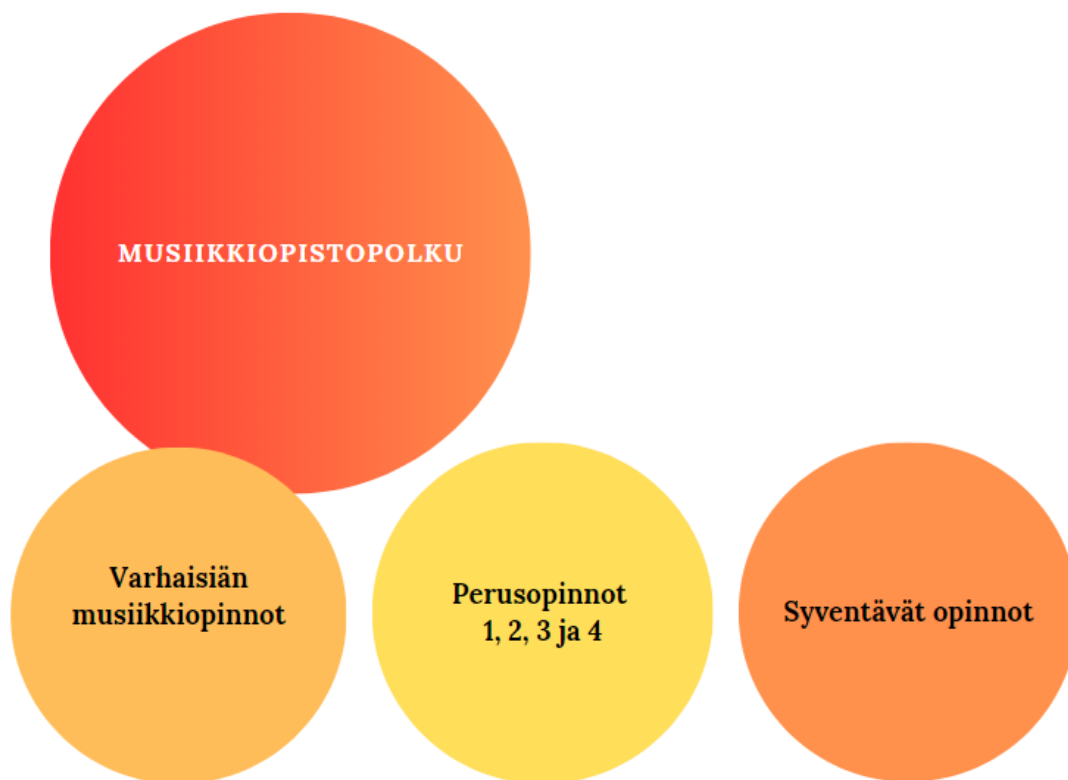
- olemme olemassa ensisijaisesti oppilaitamme varten
- toimintamme on avointa, korkealaatuista, kokonaisvaltaista, tiedottavaa ja monipuolista
- vuorovaikutuksemme on avointa, kaikki huomioon ottavaa ja kunnioittavaa niin oppilaan ja opettajien, huoltajien ja opettajien kuin henkilökunnan välillä
- meillä on tilaa kehitykselle ja yksilöllisille tavoille toimia
- opintoihin luonnollisena osana kuuluvat haasteet selätetään yhdessä
- kannustamme, pyrimme oppilaan vahvuuksien löytämiseen ja parhaaseen loistoon
- erilaisille mielipiteille ja musiikillisten osaamisten vahvistumisille on tilaa
- hyvä johtaminen, arkea helpottavat käytännöt
- kaikkia kuunteleva, läsnäoleva, arvostava, huomioonottava, keskusteleva, kehittyvä, eteenpäin menevä
- ovemente on auki muutokseen, kasvuun ja kehitykseen

- välitämme oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvoinnista

4. Opintojen rakenne ja laajuus, oppiaineet

Lapuan musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta. Opetussuunnitelmamme perustuu opetushallituksen antamaan määräykseen OPH-2068-2017 (20.9.2017) ”Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017”, musiikki (liite 1). Opetusta annetaan sekä klassisessa musiikissa että rytmimusiikissa. Opetuksemme on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille.

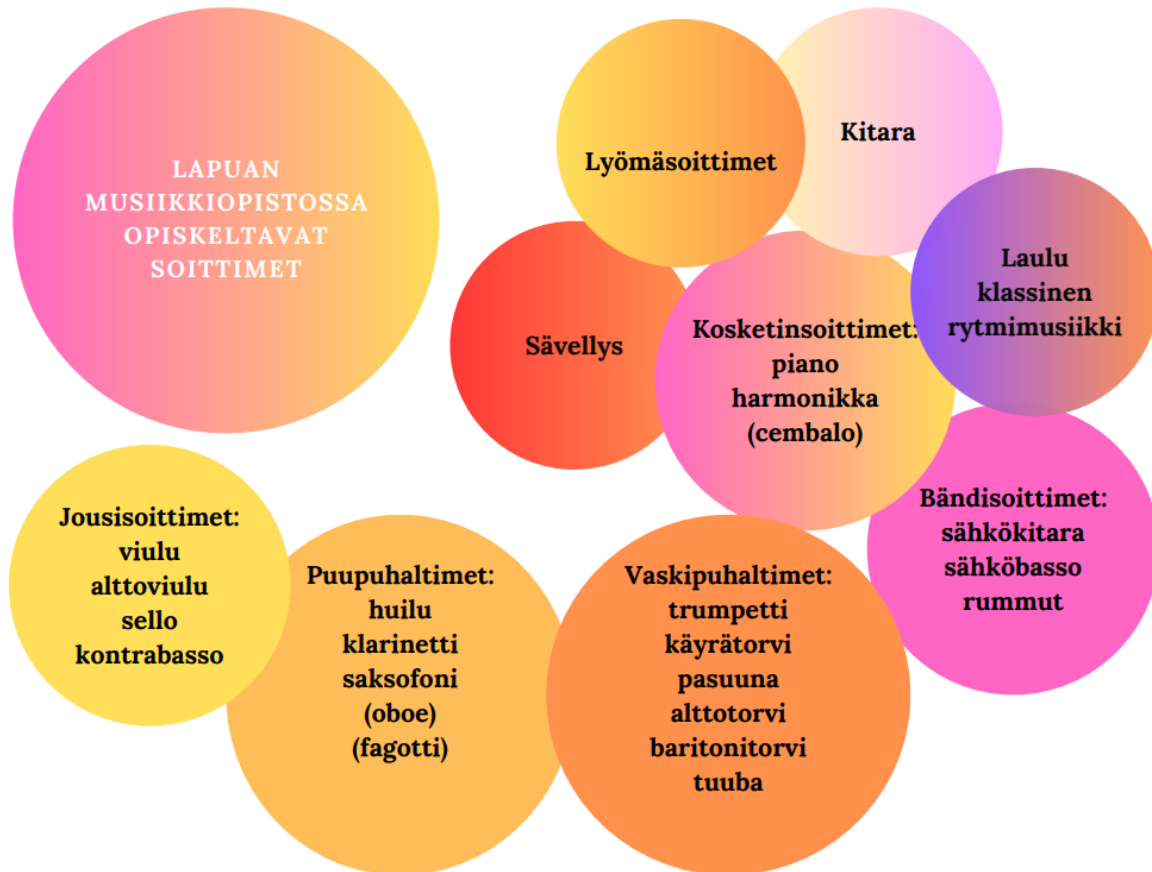
Opintojen laskennallinen laajuus on 1300 tuntia eli 48,1 op, josta perusopintojen osuus on 800 tuntia eli 29,6 op ja syventävien opintojen 500 tuntia eli 18,5 op. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia ja 1 op vastaa 27 tuntia. Perusopintoja edeltävänä opetuksena annamme varhaisiän musiikkikasvatusta musiikkileikkikoulussa.

Kuva 1. Musiikkiopistopolku

4.1. Oppiainevalikoima

Musiikkiopistossamme voi opiskella seuraavia instrumentteja pää- ja/tai sivusoittimina. Myös sävellys voi olla oppiaineena.

Kuva 3 Lapuan musiikkiopiston soitinvalikoima

4.2. Varhaisiän musiikkikasvatus ja opetuksen yleiset tavoitteet

Musiikkiopinnot alkavat usein perusopintoja edeltävistä varhaisiän musiikkiopinnoista. Musiikkileikkikouluopinnot eivät ole edellytyksenä perusopintoihin hakeutumisessa, mutta antavat opinnoille hyvän pohjan.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tarkoituksena on tukea lapsen sosiaalista ja emotionaalista kehitystä moniaistisesti. Jokaiselle lapselle pyritään antamaan myönteisiä onnistumisen elämyksiä, valmiuksia ja taitoja musiikkiharrastuksen jatkamiseen, mahdollisuuksia luovuuden kehittämiseen, itsetunnon vahvistumiseen sekä tilaisuuksia

taideaineiden integraatioon. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia.

4.2.1 Musiikkileikkikoulun tavoitteet

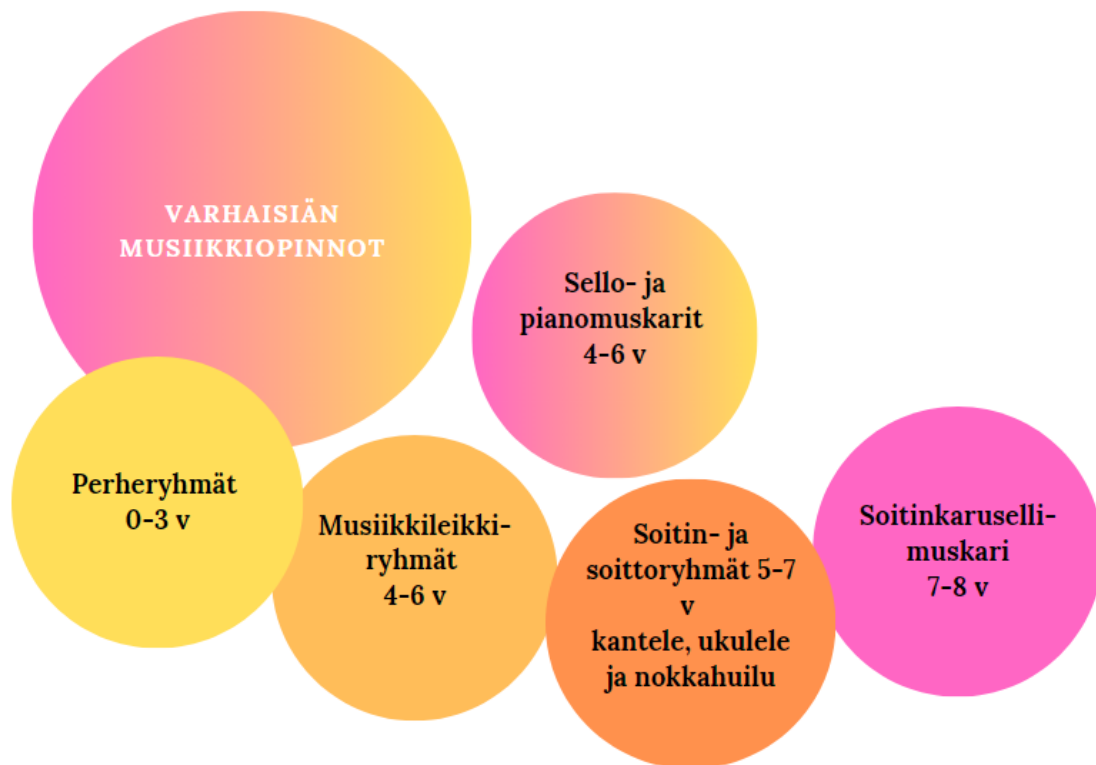
Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on, että lapsi

- saa musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat pohjan positiiviselle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastukselle
- kehittyy kuuntelemaan ja kokemaan musiikkia sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin
- musiikillisten kykyjen ja valmiuksien kehittäminen seuraavilla alueilla:
  - kuuntelukyky ja musikaalinen muisti
  - äänenkäyttö, laulu- ja soittotaito
  - rytmi-, sävel-, muoto- ja harmoniataju
  - motoriikka ja luova ilmaisu
- tuetaan lapsen mielikuvituksen ja luovuuden kehittymistä sekä improvisoinnin ja säveltämisen kokeilemistä oman keksimisen kautta

Tarkemmat tavoitteet, sisällöt ja työtavat löytyvät Varhaisiän musiikkikasvatuksen opetussuunnitelmasta (Liite 2).

4.2.2. Varhaisiän musiikkikasvatus, musiikkileikkikouluopintojen rakenne

Kuva 4 Lapuan musiikkiopiston varhaisiän musiikkiopintojen rakenne

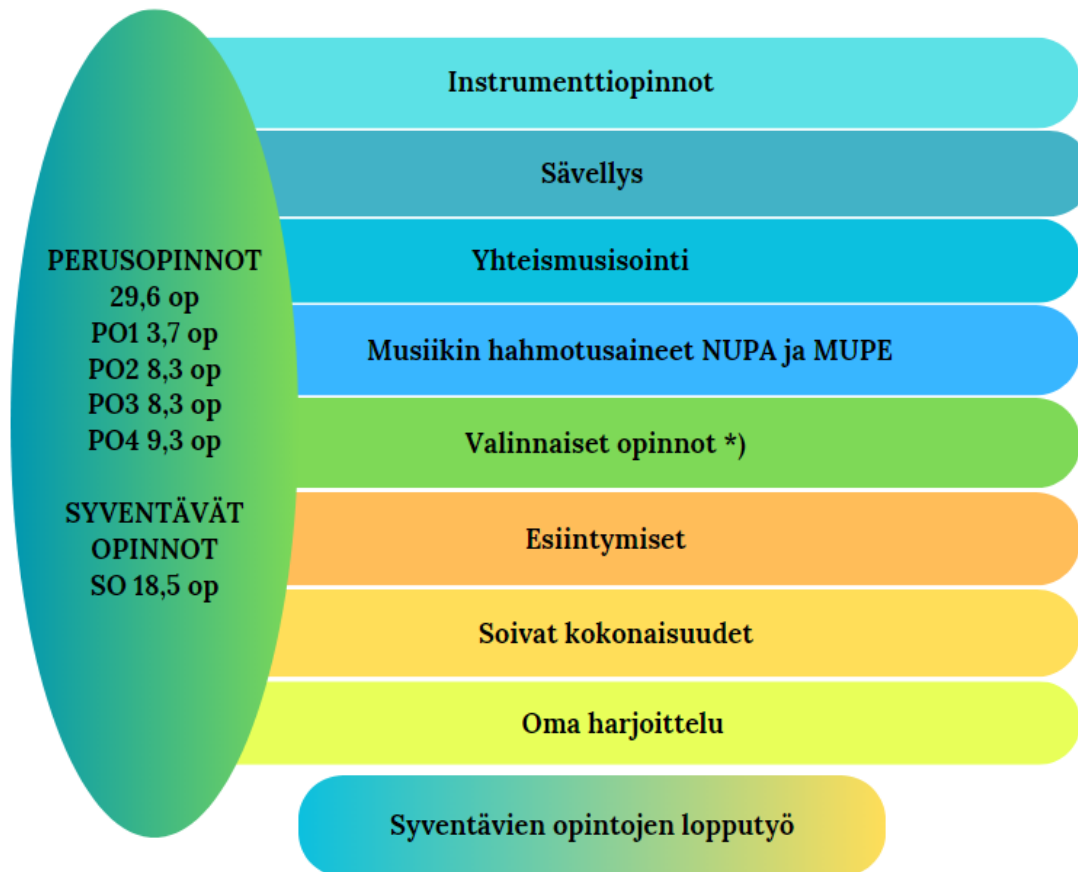
Lisäksi musiikkileikkikoulussa voi toimia yhteisopettajuudella myös muiden soitinten kuin sello- ja pianomuskareita (viulu-, puhallin-, kitara- ja rumpumuskari) ja/tai taideaineiden integrointia hyödyntäviä musiikkileikkikouluryhmiä.

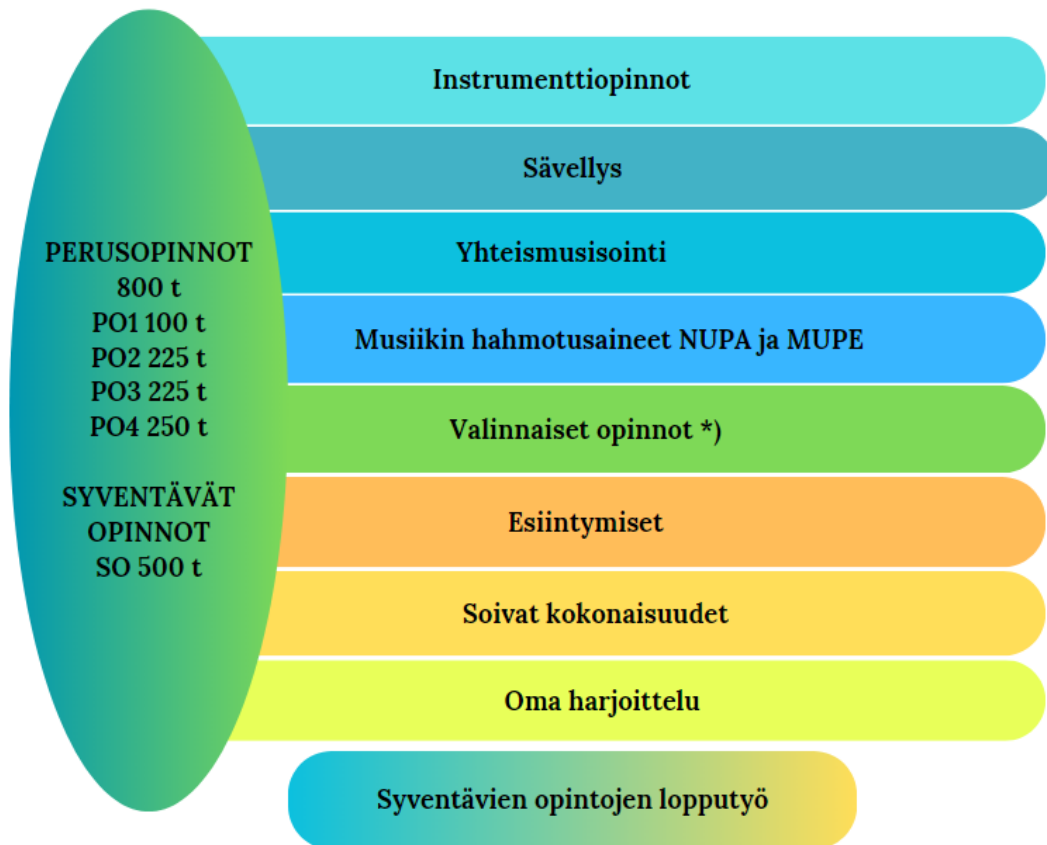
4.3. Musiikkiopisto-opintojen rakenne, perusopinnot ja syventävät opinnot

Opinnot musiikkiopistossa koostuvat instrumenttiopinnoista, yhteismusisoinnin ja musiikin hahmotusaineiden (Nuottipaja ja Musiikin perusteet) opiskelusta sekä valinnaisista opintojaksoista. Oppilaalla on solistinen pääaine ja lisäksi hän osallistuu muihin instrumenttiopintoja tukeviin opintoihin opetussuunnitelman mukaisesti.

Mahdolliset sivuaineopinnot sekä valinnaiset opinnot suunnitellaan yhdessä oppilaan ja opettajan kanssa tukemaan opintoja. Esiintymiset ovat luonnollinen osa esittävän taiteenalan opintoja. Omaehtoinen kotiharjoittelu kuuluu opintoihin vahvana osa-alueena.

Perusopintomme jakautuvat neljään opintokokonaisuuteen; PO1, PO2, PO3 ja PO4 ja syventävissä opinnoissa on yksi opintokokonaisuus SO. Jokaisen opintokokonaisuuden päätteeksi soitetaan Soiva kokonaisuus, jossa osoitetaan opintokokonaisuuden aikana saavutettu taito. Perusopintojen suorittamiseen kuuluu aloitusiästä riippuen 6-10 vuotta.

Kuva 2. Musiikkiopisto-opintojen sisältökokonaisuudet

*) Perusopinnoissa valinnaisia opintoja tulee kertyä väh. 20 tuntia eli 0,7 op.
 Syventävissä opinnoissa valinnaisia opintoja tulee kertyä väh. 70 tuntia eli 2,6 op paitsi orkesteri- ja bändisoittajilla väh. 35 tuntia eli 1,3 op.

Mikäli oppilas osallistuu säännölliseen kamarimusiikki- tai kansanmusiikkiryhmään, eivät valinnaiset opinnot ole välttämättömiä, mutta oppilas voi osallistua niihin halutessaan.

4.3.1. Perusopintojen yleiset tavoitteet ja sisältö

Perusopintojen yleiset tavoitteet pohjautuvat Opetushallituksen valtakunnallisten musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelmaperusteiden tavoitealueisiin ja on muokattu osittain opistomme omia tavoitealueita vastaaviksi. Kunkin oppiaineen (musiikin perusteet ja valinnaiset opintojaksot) tarkemmat tavoitteet ja sisällöt määritellään niihin liittyvien opintojaksojen kuvauksissa (liite 3 ja 4).

Instrumenttitaidot

Instrumenttitaitojen yleisiä tavoitteita ovat

- luonteva soittoasento
- soittotekniset valmiudet
- äänenlaatu ja sävelpuhtaus
- soitinkohtaiset tavoitteet

Soitinkohtaiset instrumenttitaitojen perusopintojen tavoitteet on määritelty tasolta toiselle etenevästi jokaiseen soittimeen, sen ominaisuuksiin ja erityispiirteisiin perustuen. Ne löytyvät soitinten taitotauluista (liite 3).

Esittäminen, ilmaiseminen ja yhteismusisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteiden väliseen vuorovaikutukseen
- mahdollistaa oppilaalle yhteismusisoinnin mahdollisuus ja ohjaus yhteismusisoinnin taitojen kehittymiseen

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Luovat taidot

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Perusopintojen opetuksen keskeisenä sisältönä ovat

- monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin
- tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet
- yhteismusisointitaitojen kehittäminen
- musiikin hahmotustaitojen ja historiatietoisuuden kehittäminen
- esiintymistaitojen ja -valmiuksien kehittäminen

4.3.2. Syventävien opintojen yleiset tavoitteet, sisältö ja lopputyö

Syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 500 tuntia eli 18,5 op sisältäen yhden opintokokonaisuuden SO, johon sisältyy instrumenttiopintoja, yhteismusisointia, musiikin hahmottamisaineiden opiskelua (yksi kaikille yhteinen kurssi ja valinnaiset) ja opintoja tukevia ja/tai laajentavia eriaiheisia valinnaisia opintojaksoja. Musiikin hahmotusaineissa ammattiin suuntautuville suositellaan tiettyjä räätälöityjä musiikin perusteiden opintoja. Syventävissä opinnoissa opintomahdollisuuksia pyritään laajentamaan tai painottamaan oppilaan vahvuuksien ja kiinnostuksen kohteiden mukaan ja niiden tavoitteet ja sisältö laaditaan oppilasta ja hänen tavoitteitaan mahdollisimman hyvin tukeviksi. Syventävien opintojen suorittamiseen kuluu keskimäärin 3-4 vuotta.

Syventävien opintojen yleiset tavoitteet pohjautuvat Opetushallituksen valtakunnallisten musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelmaperusteiden tavoitealueisiin ja on muokattu osittain opistomme omia tavoitealueita vastaaviksi. Kunkin oppiaineen tarkemmat tavoitteet ja sisällöt on määritelty soitin- ja oppiainekohtaisissa taitotauluissa (liite 3) sekä niihin liittyvien opintojaksojen kuvauksissa.

Instrumenttitaidot

Instrumenttitaitojen yleisiä tavoitteita ovat

- luonteva soittoasento
- soittotekniset valmiudet
- äänenlaatu ja sävelpuhtaus
- soitinkohtaiset tavoitteet

Soitinkohtaiset instrumenttitaitojen syventävien opintojen tavoitteet on määritelty tasolta toiselle etenevästi jokaiseen soittimeen, sen ominaisuuksiin ja erityispiirteisiin perustuen. Ne löytyvät soitinten taitotauluista (liite 3).

Esittäminen, ilmaiseminen ja yhteismusisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja
- auttaa oppilasta saavuttamaan hyvät yhteismusisoinnin taidot

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä

- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

Syventävien opintojen keskeisinä sisältöinä ovat

- oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa
- ohjelmiston laajentaminen sekä
- erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen
- musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä
- esiintymistaitojen ja -valmiuksien syventäminen

Syventävien opintojen lopputyö

Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, jonka tavoitteet ja toteutustavan suunnittelevat oppilas ja opettaja(t) yhteistyössä. Lopputyö voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Se tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia osaamisen näyttämiseen. Lopputyö on oppilaan opintojen huippuhetki. Se voi olla

solistista osaamista näyttävä tai painottua yhteismusisointiin tai sisältää molempia. Myös omat sävellykset ja sovitukset voivat olla lopputyönä tai sen osina, samoin erilaiset laajemmat projektit.

4.3.3 Sävellyksen opinnot

Sävellyksen opinnot jakautuvat neljään opintokokonaisuuteen; PO1, PO2, PO3 ja PO4. Syventävissä opinnoissa on yksi opintokokonaisuus SO.

Tavoitteelliset sävellysopinnot edistävät oman taidesuhteen kehittymistä, vahvistavat omaehtoista ilmaisua, musiikillisen ymmärryksen laajentumista ja identiteetin rakentumista. Oppilasta kannustetaan löytämään ja toteuttamaan omia sävellyksellisiä ideoita ja mielikuvia ja säveltäjänä kirjaamaan/notatiomaan näitä sävellyksiksi. Sävellysopintoja harjoitellaan tutustumalla monipuolisesti erilaisiin soittimiin sekä soitinryhmiin. Samalla tutustutaan musiikin eri tyyliin ja genreiin, niiden eri teoslajityyppeihin ja notaatiotekniikoihin. Omaa sävellystyötä ja ideointia kannustetaan ja tuetaan. Tueksi pyritään saamaan vaikutteita muista taiteista ja resurssien mukaan luodaan yhteistyömahdollisuuksia muiden taiteen alojen kanssa. Verkostoituminen ja vuorovaikutus on säveltäjälle oleellista.

Musiikkiteknologiaa voidaan hyödyntää mahdollisuuksien mukaan sävellyksen tukiaineena.

Oppilasta kannustetaan laaja-alaiseen musiikilliseen ilmaisuun. Samalla myös refleктоivaan oman musiikin tarkasteluun, tässä voidaan käyttää esim. sävellyspäiväkirjaa.

Sävellysopintojen tukena ovat säännölliset ja tavoitteelliset opinnot omassa instrumentissa sekä musiikin hahmotusaineiden ja yhteismusisoinnin aineissa, joissa pyritään tutustumaan resurssien mukaan muihin musiikin instrumentteihin, myös soittaen.

Syventävien opintojen kokonaisuus mahdollistaa valmiuksia säveltämisen opiskeluun korkea-asteella.

Opus1.fi -asiakirja ja sen liite sekä Lapuan musiikkiopiston sävellyksen opetussuunnitelman liite toimivat tukena sävellyksen opiskelun kokonaisuuden suunnittelussa sekä lukuvuosisuunnittelussa ja avaavat opetuksen sisältöjä yksityiskohtaisemmin. Asiasisällöissä edetään oppilaslähtöisesti, monipuolisesti ja kattavasti. **kts. liite 3**

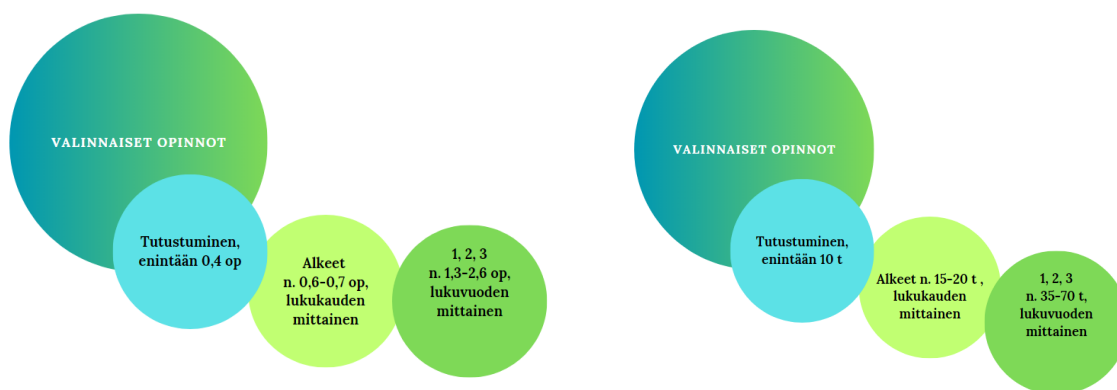
(Säveltämisen ops-opetussuunnitelmasuositus taiteen perusopetukseen)*

4.4. Valinnaiset opinnot

Oppilas voi sisällyttää opintoihinsa valinnaisia opintojaksoja, joita voivat olla mm.

- solistinen sivuaine (instrumentti)
- valinnaisopintotarjottimen opintojaksot (tutustuminen, alkeet, 1, 2, 3)

Kuva 5 Lapuan musiikkiopiston valinnaisten opintojen opintojaksojen laajuus

Solistista sivuainetta voi anoa keväisin jatkoilmoittautumisen yhteydessä ja se myönnetään opinnoissaan edistyneelle oppilaalle resurssien mukaan, pääsääntöisesti aikaisintaan oppilaan suoritettua PO2-opintokokonaisuuden.

Valinnaisia opintopaketteja järjestetään resurssien mukaan ja niistä päätetään joka lukuvuosi erikseen. Oppilaat ilmoittautuvat valinnaisopintopakettiin jatkoilmoittautumisen yhteydessä tai erillisellä ilmoittautumislomakkeella.

Valinnaisia opintoja suoritetaan perusopinnot aikana vähintään 20 tuntia eli 0,7 op ja syventävissä opinnoissa väh.70 t eli 2,6 op, poikkeuksena orkesteriin ja bändiin säännöllisesti osallistuvat oppilaat väh.35 tuntia eli 1,3 op *) Mikäli oppilas osallistuu säännölliseen kamarimusiikki- tai kansanmusiikkiryhmään, ei valinnaisia opintoja ole välttämättömiä, mutta oppilas voi osallistua niihin halutessaan.

Valinnaisten opintojaksojen tarjotin

Valinnaisia opintojaksoja järjestetään lukuvuosittain resurssien mukaan. Lukuvuoden aikana on mahdollista toteuttaa vain osa tarjottimen valinnaisista opintojaksoista.

Valinnaisia opintoja kehitetään jatkuvasti ja uusia opintojaksoja tulee valikoimaamme.

Vaihtoehtoja toteutettaviksi valinnaisiksi opintojaksoiksi ovat mm. seuraavat:

- Musiikkiteknologia, tutustuminen
- Musiikkiteknologia alkeet
- Musiikkiteknologia 1
- Musiikkiteknologia 2
- Tutustu lauluopintoihin
- Lauluopinnot, alkeet
- Yhtyelaulu
- Kuoro
- Vapaa säestys, piano tutustuminen
- Vapaa säestys, piano alkeet
- VAPS 1 (mahdollisuus suorittaa opintojakso VAPS PO1)
- VAPS 2
- Nelikätisiä sovituksia pianolle, alkeet
- Pienten pianistien ryhmäsoitto, tutustuminen
- Cembaloon tutustuminen pianisteille
- Vapaa säestys, kitara tutustuminen
- Vapaa säestys, kitara alkeet
- Vapaa säestys, kitara 1
- vapaa säestys, kitara 2
- Kitarasäestyksen alkeet
- Biisintekopaja
- Tanssia koskettimilla
- Musalabra, kaikille soittimille
- Tutustuminen musiikin varhaiskasvatukseen
- Kansanmusiikki, alkeet
- Orkesterinjohtaminen, tutustuminen
- Vaskimusiikkia yhdessä, alkeet
- Toivelaulukirjojen kanssa keikalle, alkeet
- Alexander-tekniikka
- Sävellys

4.5. Aikuisten opetus

Opetuksemme on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta myös aikuiset voivat hakeutua oppilaaksemme. Aikuisten opetus noudattaa musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

5. Yhteismusisointi, tavoitteet ja arviointi

Yhteismusisoinnilla on opistossamme erityinen painoarvo. Tarjoamme siihen monia mahdollisuuksia laajan orkesterikoulun, bändikoulun ja kamarimusiikin myötä. Oppilaat voivat osallistua yhteismusisointiin heti kun vapaat kielet ja ensimmäiset äänet soittimesta sujuvat. Oppilaat osallistuvat kamarimusiikkiin ja orkesteriin/bändiin läpi opintojensa.

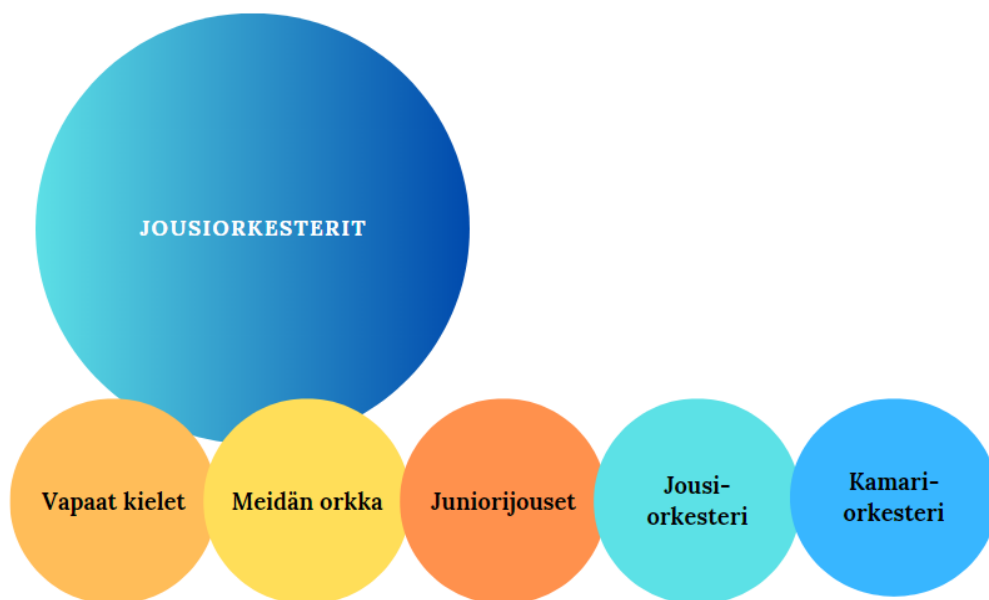
Yhteismusisoinnin tavoitteet

Oppilas

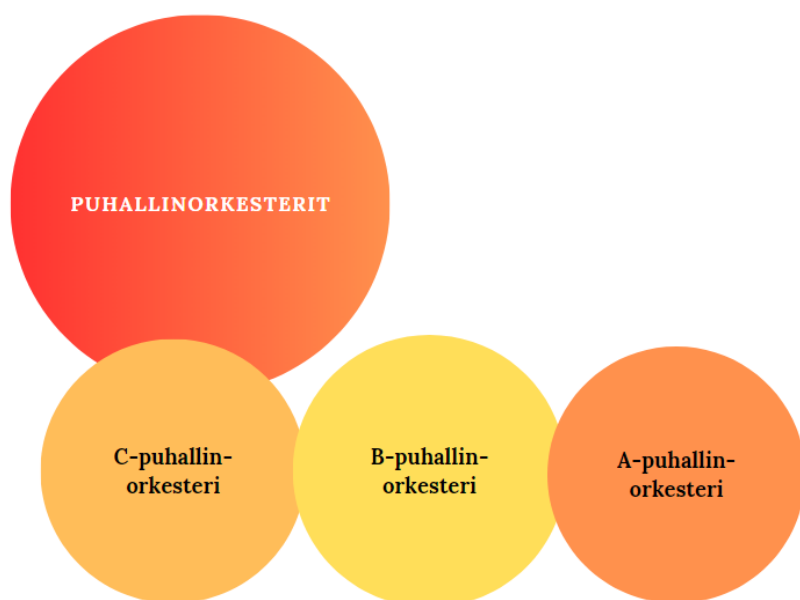
- oppii esittämään musiikkia vuorovaikutuksessa toisten ryhmän jäsenten kanssa
- oppii toimimaan ryhmässä rakentavasti
- oppii kuuntelemaan ja sopeuttamaan omaa musisointiaan toisiin ryhmässä

Yhteismusisoinnin arviointi:

- opettajan antama kannustava ja eteenpäinvievä palaute harjoituksissa ja esiintymisten jälkeen
- vertaisarviointi: yhteiset pohdinnat ryhmänä onnistumisesta ja kehittymisen kohteista

Kuva 6. Lapuan musiikkiopiston jousiorkesterit

Kuva 7 Lapuan musiikkiopiston puhallinorkesterit

Muu yhteismusisointi:

- pianotriot
- kansanmusiikkiyhtyeet
- oppilaista muodostetut duot
- nelikätisparit
- muut mahdolliset kokoonpanot

Oppilas siirtyy orkesteri- /bänditasolta toiselle taitojen karttuessa. Opettajat päättävät siirtymistä ryhmästä toiseen.

6. Musiikin hahmotusaineet Nuottipaja NUPA ja Musiikin perusteet MUPE

Musiikin hahmotusaineet Nuottipaja NUPA ja Musiikin perusteet (MUPE) toimivat tukiaineena instrumentti- ja yhteismusisointiopinnoille. Opetus pyritään toteuttamaan vuorovaikutuksessa instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen kanssa.

Musiikin hahmotusaineiden tavoitteet rakentuvat taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän yleisten tavoitteiden pohjalle. Neljä tavoitealuetta ovat:

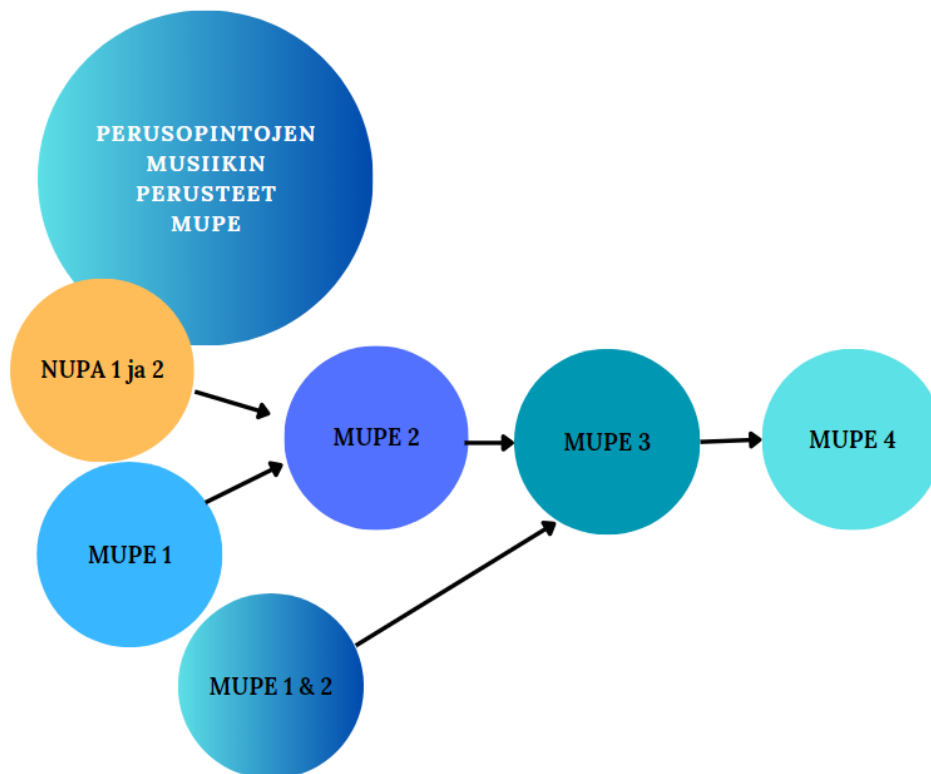
- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen
- musiikin hahmottaminen ja kuuntelu
- säveltäminen ja improvisointi

MUPEn keskeisiä sisältöjä sekä perus- että syventävissä opinnoissa ovat

- musiikin luku- ja kirjoitustaito
- musiikin hahmottaminen
- musiikin historian ja tyylien tuntemus
- luovat taidot: sovittaminen ja säveltäminen

Nuottipaja-opinnot aloitetaan pääsääntöisesti 8-vuotiaana ja MUPE-opinnot pääsääntöisesti 10-vuotiaana. 8-9-vuotiaana opiskeltavan toiminnallisen musiikin perusteiden Nuottipajan 1-2-opintojaksojen sisällöt vastaavat MUPE 1-opintojakson sisältöjä. NUPAt suorittanut oppilas jatkaa opintojaan suoraan MUPE 2-kurssilta.

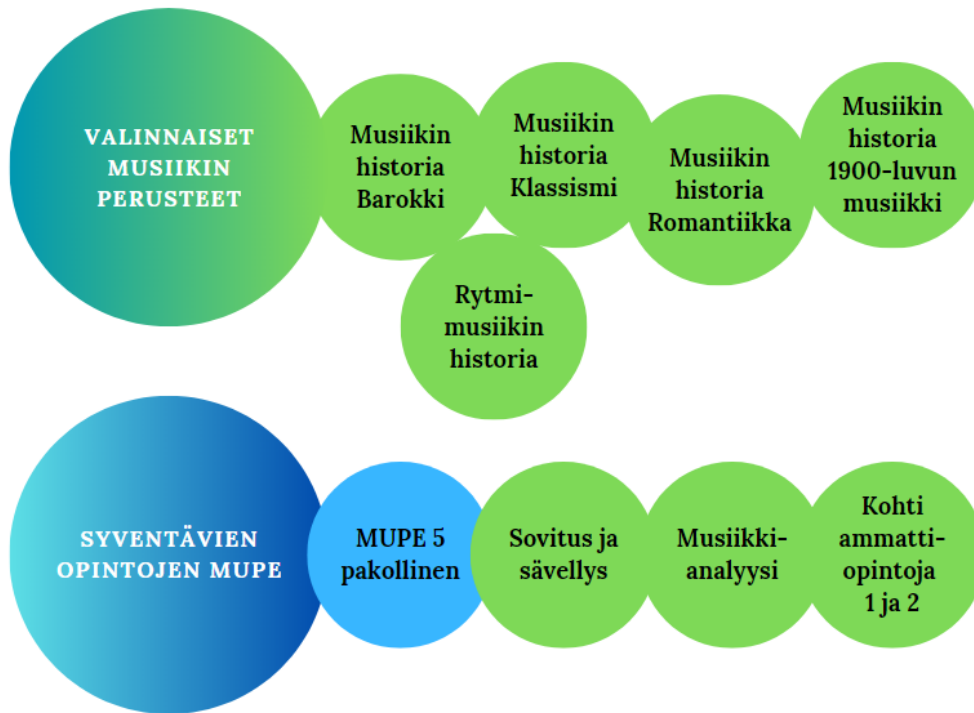
Tarkemmin Nuottipajan ja Musiikin perusteiden tavoitteista, sisällöistä ja työtavoista Musiikin perusteiden taitotaulussa (liite 3).

Kuva 8 Lapuan musiikkiopiston Perusopintojen Musiikin hahmotusaineiden opintojaksot

MUPE-opinnot pyritään kytkemään soitto- ja yhteismusisointiopintoihin mm. yhteisen oppimateriaalin avulla ja mahdollisuuksien mukaan hyödyntämällä yhteisopettajuutta. MUPE-opinnoissa voidaan laatia oppilaalle perustelluista syistä henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Musiikin hahmotusaineiden valinnaisista opintojaksoista kerrotaan lisää luvussa 6.3.

Kuva 9 Lapuan musiikkiopiston Syventävien opintojen musiikin hahmotusaineiden opinnot

Syventävissä opinnoissa Musiikin perusteiden opinnoissa korostuu valinnaisuus. MUPE-opinnot suunnitellaan tukemaan mahdollisimman hyvin oppilaan syventävien opintojen lopputyötä ja hänen elinikäistä musiikin harrastamistaan. Syventävissä opinnoissa on vain yksi kaikille pakollinen opintojakso MUPE 5.

Valinnaisina opintojaksoina on mahdollista valita mm. sovitukseen ja sävellykseen, musiikkianalyysiin, musiikkiteknologiaan, oman instrumentin ja sen säveltäjien historiaan ja/tai yleiseen musiikin historiaan keskittyviä opintojaksoja periodeittain, lukukauden tai lukuvuoden mittaisina. Ammattiopintoihin tähtäävälle tai muuten vakavasti harrastavalle on tarjolla opintojaksoja yksilöllisin sisällöin.

MUPEn opintojaksojen tavoitteet ja sisällöt löytyvät MUPEn taitotaulusta (liite 3).

7. Oppimisen arviointi

7.1. Laajan oppimäärän arvioinnin osa-alueet ja arvioinnin kriteerit

Oppimisen arvioinnissa:

- pääpaino on prosessin arvioinnissa ja ymmärtämisessä
- arvioinnin kohteena on oppilaan koko musiikillinen polku ja sen yhtenä osana soivat kokonaisuudet
- oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan hänen edistymisestään ja kehittymisestään
- oppimäärän arvioinnissa tärkeässä asemassa on oppilaan tekemä lopputyö

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin osa-alueita opistossamme ovat

- instrumenttitaidot
- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- luovat taidot

Instrumenttiopintojen Soivien kokonaisuuksien arvioinnin kohteena ovat instrumentin hallinta ja esittäminen ja ilmaiseminen. Tarkemmat arviointikriteerit soittimittain on kuvattu instrumenttikohtaisissa taitotauluissa (liite 3).

Mikäli Soiva kokonaisuus on sävellystä tai sovitusta sisältävä tarkastellaan sitä sille asetettujen tavoitteiden toteutumisen ja arvioinnin kriteerien kautta. Musiikin hahmotusaineiden (musiikin perusteiden) arvioinnissa keskeistä on portfolioyöskentely ja tuntiosaaminen. Yhteismusisoinnissa ja valinnaisissa opintojaksoissa arviointi pohjautuu opintoihin osallistumiseen ja opintojen tavoitteiden hyväksytyyn saavuttamiseen.

7.1.1. Perusopintojen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit

Arvioidessa oppilaan perusopintoja perusopintojen todistusta varten käytämme seuraavia tavoitteisiin pohjautuvia kriteereitä:

Perusopintojen tavoitteet

Instrumenttitaidot

- luonteva soittoasento
- soittotekniset valmiudet
- äänenlaatu ja sävelpuhtaus
- soitinkohtaiset tavoitteet (instrumenttien taitotaulut)

Arvioinnin kriteerit, hyvä osaaminen. Oppilas..

- omaa instrumenttinsa hallinnan keskeiset taidot
- osaa etsiä/pitää yllä luontevaa/hyvää soittoasentoa
- kuuntelee soitossaan/laulussaan hyvää äänenlaatua ja sävelpuhtautta ja pyrkii niitä kohti
- on oppinut musiikillista ilmaisua auttavaa rytmin- ja tempon käsittelyä, dynamiikkaa sekä fraseerausta
- osaa soittimensa tason mukaista ohjelmistoa

Esittäminen, ilmaiseminen ja yhteismusisointi

Tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen
- antaa jokaiselle oppilaalle mahdollisuus yhteismusisoinnin kokemuksiin ja yhteismusisoinnin taitojen oppimiseen
- rytminkäsittely
- fraseeraus
- dynamiikan käsittely
- tyylintuntemus
- ilmaisun monipuolisuus
- soitinkohtaiset tavoitteet

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen

Oppilas...

- tunnistaa omia musiikillisia vahvuuksiaan ja osaa hyödyntää niitä soitossaan/laulussaan
- ilmaisee musiikillisesti kappaleiden tunnelmaa ja niiden keskeisiä ideoita ja elementtejä
- on harjoitellut (erilaisten/monipuolisesti) esiintymistilanteiden hallintaa
- on esiintynyt yksin ja yhdessä muiden kanssa
- on tutustunut musiikin ja muiden taiteenlajien vuorovaikutukseen esim. produktiossa
- on opetellut/on oppinut yhteismusisoinnin perustaitoja orkesterissa ja/tai kamarimusiikkiryhmässä/kansanmusiikkiryhmässä

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmais
- opettaa soittimen hoitamisen perustaitoja
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälteenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen

Oppilas...

- on oppinut instrumenttinsa perustaitoja
- on opetellut/on oppinut yhteismusisoinnin perustaitoja
- osaa toimia ryhmän jäsenenä
- on opetellut/on oppinut soittimensa itsenäistä hallintaa
- osaa soittimensa hoitamisen perustaitoja
- tietää säännöllisen harjoittelun periaatteet
- osaa säädellä omaa harjoitteluaan annettujen ohjeiden mukaan
- osaa arvioida oppimistaan prosessin aikana ja jälkeen
- on soittanut/laulanut korvakuulolta/ilman nuottikuvaa

- osaa lukea ja tulkita musiikin keskeisiä merkitsemistapoja ja ottaa niistä selvää
- on tutustunut musiikkiteknologiaan (monipuolisesti eri ohjelmien avulla)
- osaa korjata soitto-/lauluasentoaan soittamista/laulamista helpottavaan suuntaan harjoitellessaan
- on tietoinen ergonomisista harjoittelumenetelmistä ja osaa soveltaa niitä omaan harjoitteluunsa
- osaa harjoitella monipuolisin tavoin
- osaa suojella kuuloaan melutason niin vaatiessa

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen

Oppilas...

- omaa perustaitoja oman soittonsa/laulunsa kuuntelemiseen
- osaa mukautua soitollaan/laulullaan yhteismusisointiin
- osaa lukea perinteistä nuottikirjoitusta
- (on tutustunut modernimpaan nuottikirjoitukseen)
- osaa kirjoittaa nuottikirjoitusta mm. kuulemaansa kappaletta nuotille

Laajemmin:

- on kehittänyt musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan (monipuolisesti) sekä soitonopiskelussa että musiikin perusteissa
- omaa hyvän sointutuntemuksen (pf, acc, quit, ebass)
- tunnistaa kappaleiden (ja niiden tyyllilajien) keskeisiä piirteitä
- tunnistaa keskeisiä laajempia ja pienempiä musiikin rakenteita
- kuuntelee (aktiivisesti) musiikkia ja osaa hyödyntää sitä oppimisensa tukena
- tunnistaa klassisen ja/tai rytmimusiikin historian keskeisimpiä tyyliuuntia.

Luovat taidot

Tavoitteena on:

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen

Oppilas...

- on harjoitellut säveltämistä
- on tutustunut sovittamiseen
- on kokeillut improvisointia/ omaa improvisoinnin perustaitoja

7.1.2. Syventävien opintojen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit

Arvioidessa oppilaan syventäviä opintoja päättötodistusta varten käytämme seuraavia tavoitteisiin pohjautuvia kriteereitä:

Tavoitteena on

Instrumenttitaidot

- luonteva soittoasento
- soittotekniset valmiudet
- äänenlaatu ja sävelpuhtaus
- soitinkohtaiset tavoitteet

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen

Oppilas...

- omaa instrumenttinsa hallinnan keskeiset taidot
- osaa etsiä/pitää yllä luontevaa soittoasentoa
- hallitsee soittimen vaatimia teknisiä taitoja siten, että musiikillinen ilmaisu on mahdollista
- saavuttaa soitossaan/laulussaan hyvän äänenlaadun ja sävelpuhtauden
- kykenee joustavaan rytmin- ja tempon käsittelyyn sekä fraseeraukseen
- käyttää dynamiikkaa vaihtelevasti
- hallitsee soittimensa ohjelmistoa ja osaa etsiä uutta (vaativuustasoltaan sopivaa) soitettavaa

Laajemmin

- Oppilas on oppinut kehittämään musiikillisia vahvuuksiaan. Tempot, rytmin käsittely, fraseeraus ja dynamiikka palvelevat musiikillisia päämääriä ja mahdollistavat musiikillisen ilmaisun

Esittäminen, ilmaiseminen ja yhteismusisointi

- rytminkäsittely
- fraseeraus
- dynamiikan käsittely
- tyylintuntemus
- ilmaisun monipuolisuus
- soitinkohtaiset tavoitteet

Tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.
- antaa jokaiselle oppilaalle mahdollisuus yhteismusisoinnin kokemuksiin ja yhteismusisoinnin taitojen oppimiseen

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen

Oppilas...

- tuo esiin/osaa tuoda esiin oman musiikillisen suuntansa (klassisen/rytmimusiikin) erilaisten tyylilajien piirteitä
- ilmaisee soittimellaan/äänellään monipuolisesti

Laajemmin:

- Oppilas on oppinut kehittämään musiikillisia vahvuuksiaan. Tempot, rytmin käsittely, fraseeraus ja dynamiikka palvelevat musiikillisia päämääriä ja mahdollistavat musiikillisen ilmaisun
- on löytänyt (monipuolisia) taitoja ja keinoja (syvempään) musiikillisen ilmaisuun
- osaa hyödyntää oppimiaan taitoja ja keinoja itsenäisiin ratkaisuihin musiikillisessa ilmaisussa
- on rohkaistunut musiikin tulkitsijana ja sen avulla ilmaisijana

- on esiintynyt säännöllisesti (erilaisissa esiintymistilanteissa)
- hallitsee erilaiset esiintymistilanteet
- on oppinut esiintymistilanteisiin liittyvää tunteiden säätelyä
- on tutustunut muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin
- osallistunut produktioihin joissa on toisia taiteenaloja
- on opetellut/on oppinut (monipuolisesti) yhteismusisoinnin taitoja orkesterissa ja/tai kamarimusiikkiryhmässä/kansanmusiikkiryhmässä
- osaa yhteismusisoinnin taidoissaan erityisesti seuraavia: xx, zz,

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Tavoitteena on:

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen

Oppilas...

- on oppinut asettamaan opiskelutavoitteita ja etenemään niitä kohti
- omaa taitoja arvioida soitto-/laulutaitonsa edistymistä
- osaa arvioida soitto-/laulutaitonsa edistymistä (ja suunnata harjoitteluaan sen mukaisesti)
- on soittanut monipuolista/erityylistä ohjelmistoa sekä itsenäisesti että yhteismusisoinnissa
- osaa korjata soitto-/lauluasentoaan soittamista/laulamista helpottavaan suuntaan harjoitellessaan
- ymmärtää soitto-/lauluasentojen ja instrumentin vaatiman kehonhuollon merkityksen
- tuntee ergonomisia harjoittelumenetelmiä ja osaa soveltaa niitä omaan harjoitteluunsa
- on tietoinen kuulonhuollon merkityksestä ja osaa suojata sitä tilanteen niin vaatiessa

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

Tavoitteena on:

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen

Oppilas...

- on kehittänyt (monipuolisesti) koko osaamistaan sekä yksin että yhteismusisoinnissa
- omaa (monipuoliset) taidot oman soittonsa/laulunsa kuuntelemiseen
- osaa mukauttaa soittoaan/lauluaan yhteismusisoinnissa osaa kuunnella ja kehittää musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- osaa tarkastella sekä soivaa että nuotinnettua musiikkia eri näkökulmista/rytmisestä/melodisesta/harmonisista/tyylillisistä näkökulmista
- osaa hahmottaa musiikkia sen keskeisten rakenteiden avulla

Luovat taidot

Tavoitteena on:

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

Arvioinnin kriteerit hyvä osaaminen.

Oppilas...

- on säveltänyt ja/tai sovittanut (omaa) musiikkia
- kykenee tekemään erilaisia sovitusratkaisuja (omalla soittimellaan) (sekä muille soittimille yhteismusisoinnissa)
- on jatkanut improvisaation taidon harjoittelua
- omaa hyvät improvisoinnin taidot
- osaa improvisoida sujuvasti ja tyylinmukaisesti (rytmimusiikki) tuntee sellaisia musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja välineitä, jotka auttavat häntä oman instrumentin harjoittelussa ja/tai sovittamisen/säveltämisen toteuttamisessa

Lopputyön arviointi

Oppilaan lopputyötä arvioidessa tarkastellaan oppilaan lopputyöprosessissa saavuttamaa osaamista suhteessa oppilaan kanssa yhdessä asetettuihin tavoitteisiin. Arvioinnissa huomioidaan sekä prosessi että lopputulos. Arvioinnissa voi hyödyntää lopputyötä arvioineen lautakunnan antamaa palautetta. Arviointi tuo esiin lopputyöprosessissa saavutettua erityistä osaamista.

7.2. Arvioinnin tavat ja tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on

- ohjata ja suunnata oppilaan oppimista ja tavoitteiden asettamista
- tukea hänen edistymistään ja tavoitteiden saavuttamistaan musiikkiopinnoissa
- kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin ja vertaisarviointiin

Palautteessa

- ohjataan myönteisessä hengessä
- vahvistetaan oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittymistä

Itsearviointi

- ohjaa oppilasta havainnoimaan ja suuntaamaan omaa oppimisen prosessiaan ja kohdistamaan harjoittelua tarkoituksenmukaisesti

Vertaisarviointi

- ryhmän jäsenten kesken ikäkauteen sopivasti ja toisia kannustaen
- arvioidaan yhteistä oppimista ja kehittymistä ryhmänä

7.3. Arviointi opintojen aikana ja päättyessä

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien yleisiin ja kunkin oppiaineen omiin tavoitteisiin ja niiden arviointikriteereihin. Niiden pohjalta oppilas ja opettaja luovat joka

lukuvuodelle keskeiset oppilaan edistymistä ja kehittymistä parhaiten sillä hetkellä palvelevat tavoitteet.

Arviointi

- pohjautuu tavoitteisiin
- kohdistuu prosessiin
- antaa suuntaa kohti tulevaa
- nostaa esiin vahvuuksia
- antaa ohjeita taitojen kehittämiseen
- motivoi ja kannustaa
- rohkaisee etsimään ja löytämään omia vahvuuksia

Arviointi on vuorovaikutteista ja kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Lukuvuoden aikana/joka lukuvuosi

- oppilas ja opettaja laativat yhdessä keskeiset tavoitteet lukuvuoden työskentelylle, jota tarkastellaan lukuvuoden aikana
- oppilas havainnoi oppimisen prosessiaan itsearvioiden
- opiston opettajat voivat antaa suullista kannustavaa palautetta mm. esiintymisten yhteydessä muillekin kuin omille oppilailleen
- oppilas saa keväällä lukuvuoden päätteeksi sähköisessä oppilashallinto-ohjelmassa oman opettajan laatiman sanallisen lukuvuosi-arvioinnin, jossa kulunutta opintovuotta arvioidaan sen yhdessä asetettuihin tavoitteisiin peilaten (poikkeuksena kevät jolloin oppilas saa todistuksen tai päättötodistuksen).

Instrumenttikohtainen taitotaulu on apuväline tavoitteiden asetteluun ja niiden toteutumisen seurantaan. Arvioinnin apuvälineinä ovat perus- ja syventävien opintojen yleiset tavoitteet ja arvioinnin kriteerit sekä instrumentti- ja oppiainekohtaiset taitotaulut ja mahdolliset portfolioit.

Perusopintojen todistuksen ja syventävien opintojen päättötodistuksen arvioinnit oppilaan koko opintoprosessista muodostetaan henkilökunnan yhdessä laatimia arvioinnin kriteereitä käyttäen. Arvioinnin taustamateriaalina ovat myös opintopolun aikana annetut lukuvuosi-arvioinnit. Oppilaan arviointi on turvattu niiden avulla myös opettajan vaihtuessa. Oppilas ja huoltaja saavat tietoa opintojen tavoitteista ja niihin pohjautuvista kriteereistä. Oppilaan opintotiedot, taitotaulut ja lukuvuosi-arvioinnit ovat nähtävissä oppilaalle ja hänen huoltajilleen sähköisessä oppilashallintojärjestelmässä. Mahdolliset portfolioit ovat tarkasteltavissa sähköisesti oppilasta opettavien opettajien, oppilaan, huoltajien ja rehtorin kanssa joko jaetuissa kansioissa tai oppilashallintojärjestelmässä.

7.4. Soivat kokonaisuudet ja niiden arviointi

Jokaisen opintokokonaisuuden päätteeksi esitetään/kootaan Soiva kokonaisuus. Opettaja ja oppilas suunnittelevat Soivan kokonaisuuden ohjelman yhdessä palvelemaan oppilaan tavoitteita ja osaamista parhaiten edistävällä tavalla. Soiva kokonaisuus voi olla solistista soittoa tai solistisen ja kamarimusisoinnin/yhtyesoiton yhdistelmä. Sen osana voi olla oma sävellys tai sovitus tai esim. musiikkiteknologista osaamista esittelevä näyte.

Soiva kokonaisuus voidaan esittää

- yhtenä kokonaisuutena tai jakaa osiin oppilaan ja opettajan harkinnan mukaan
- erikseen järjestetyssä Soiva Kokonaisuus-konsertissa tai muussa konsertissa opistolla tai muualla, Soiviin Kokonaisuuksiin keskitetyissä päivissä, erillisessä tilaisuudessa tai se voidaan videoida. Myös näiden yhdistelmiä voidaan käyttää.
- Suositellaan, että ainakin osa Soivan Kokonaisuuden ohjelmasta soitetaan ulkoa

Soivan kokonaisuuden esittämistilaisuudet ovat yleisölle avoimia. Palaute annetaan henkilökohtaisesti.

Soivat kokonaisuudet arvioidaan. Palautteenannon tapaan vaikuttaa mm. esityspaikka ja -aika. Palaute annetaan kirjallisesti, mutta sitä voidaan täydentää myös suullisella sanallisella palautteella. Palaute annetaan mahdollisuuksien mukaan esityksen jälkeen tai olosuhteista riippuen (esim. konsertin myöhäisestä ajankohdasta johtuen) myöhemmin. Palautteet kirjataan sähköiseen oppilashallintojärjestelmään kohtuullisessa ajassa suorituksen jälkeen ja ovat oppilaan ja huoltajan luettavissa.

Soivien kokonaisuuksien arvioijina ovat:

PO1 oppilaan oma soitonopettaja

PO2 1 opettaja (+ oppilaan oma soitonopettaja)

PO3 1 opettaja (+ oppilaan oma soitonopettaja)

PO4 2 opettajaa + oppilaan oma soitonopettaja (esim. osasuoritukset kokoava palaute)

SO 2-3 opettajaa + oppilaan oma soitonopettaja

Oppilaan oman opettajan arvio on mukana tasavahvana. Jos Soiva kokonaisuus esitetään esim. kahdessa osassa, arvioijien ei tarvitse olla samoja molemmissa.

Kaikki arvioijat antavat vapaan kirjallisen, oppilasta kannustavan ja eteenpäin auttavan palautteen sekä tilanteen sen mahdollistaessa lisäksi suullisen palautteen. Palautteessa huomioidaan oppilaan ja opettajansa yhdessä asettamat tavoitteet. Mikäli suullinen palaute annetaan, sen antavat kaikki arviointiryhmän jäsenet suoraan oppilaalle.

7.5. Musiikin hahmotusaineiden NUPAn ja MUPEn arviointi

MUPE-taitojen arviointi perustuu sekä oppilaan portfolioon että jatkuvaan näyttöön tuntityöskentelyssä. Kullakin opintojaksolla määritellään tavoitteisiin ja sisältöalueisiin soveltuvat suulliset ja kirjalliset portfolio-tehtävät, jotka löytyvät pääsääntöisesti oppimateriaaleista. Opintojakson suoritukseen vaaditaan niiden suorittaminen hyväksytysti sekä säännöllinen läsnäolo oppitunneilla.

Kirjalliset ja suulliset portfolio-tehtävät arvioi oma NUPA-/MUPE-opettaja ja joidenkin tehtävien osalta arvioijana voi olla myös oma soitonopettaja. Laajemmissa sovitus- ja sävellystöissä sekä laajan oppimäärän lopputyössä käytetään oman opettajan lisäksi ulkopuolista asiantuntijaa.

Lukuvuoden päätteeksi oppilas tekee itsearviointin ja saa opettajan kirjallisen arvioinnin vahvuuksistaan ja kehittämistä vaativista alueistaan.

7.6 Sävellyksen arviointi

Perusopinnot

Perusopintojen päättyessä arviointi kohdistuu tasojen 1-4 muodostamaan kokonaisuuteen ja oppimisprosessiin. Arviointi, joka on laadultaan arvovapaata, auttaa oppilasta tunnistamaan ja ymmärtämään omia vahvuuksiaan ja kasvattamaan omaa säveltäjäidentiteettiään. Kannustava ja rakentava palaute auttaa häntä kehittämään edelleen musiikillista ilmaisuaan sekä omaa työskentelyään. Arvioinnissa hyödynnetään erilaisia palautteen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Perusopintojen kokonaisuudesta voidaan koostaa portfolio, joka sisältää muutamia teostyyppiltään erilaisia sävellyksiä, joissa on nähtävissä oppilaan persoonallisen ilmaisun lisäksi

sävellystekniset valmiudet. Sävellyksiä voidaan mahdollisuuksien mukaan myös esittää. Opiskelija on mukana sävellyksen harjoitusprosesseissa.

Arvioinnin toteuttavat

PO1 oma opettaja tai instrumenttiopettaja

PO2 oma opettaja ja (oma) instrumenttiopettaja

PO3 oma opettaja, (oma) instrumenttiopettaja ja/tai yksi soitinryhmän asiantuntija

PO4 oma opettaja, (oma) instrumenttiopettaja ja yksi soitinryhmän asiantuntija ja/tai säveltäjäasiantuntija, rehtori

Syventävät opinnot

Syventävien opintojen päättyessä arviointi kohdistuu opintojen muodostamaan kokonaisuuteen ja oppimisprosessiin, jossa työskentely, oppiminen ja osaaminen ovat tarkastelun kohteina. Näitä tarkastellaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Arvioinnissa hyödynnetään erilaisia palautteen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Arviointi auttaa oppilasta tunnistamaan ja ymmärtämään omia vahvuuksiaan ja ymmärtämään omaa säveltäjäjyyttään ja oman säveltämisen luovaa prosessia. Palaute auttaa häntä kehittämään edelleen musiikillista ilmaisuaan sekä omaa työskentelyään. Arviointi on esteettisesti arvovapaata.

Arvioinnin toteuttavat:

SO oma opettaja, (oma) instrumenttiopettaja ja yksi soitinryhmän asiantuntija ja/tai säveltäjäasiantuntija, rehtori

7.7. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin. Myös oppilaan siirtyessä taiteen perusopetuksen yleisestä oppimäärästä menetellään em. tavalla.

7.8. Oppimäärän arviointi

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut musiikin laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja ja sen arvioinnissa huomioidaan oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Arvioinnin kohteista ja kriteereistä kts. luku 7.1. sekä instrumenttikohtaiset taitotaulut (liite 3).

Päättötodistukseen merkitään arvioinnin kriteereihin pohjautuva sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteeseen. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

7.9. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

7.9.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä

sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman

- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitettut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

7.9.2 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima

- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

7.9.3 Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus/opintorekisteriote suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

8. Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilaalle voidaan laatia sairauden, vammaisuuden tai näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi yksilöllinen, kirjallinen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jolla pyritään oppilaan vahvuuksien esiin saamiseen ja opintojen parhaaseen mahdolliseen tukemiseen.

Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyjen yksilöllistämistä ja ne pohditaan kunkin oppilaan kohdalla erikseen.

Oppilasta opettavat opettajat ja rehtori laativat henkilökohtaisen opetussuunnitelman oppilaalle ja se käsitellään ja yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Suunnitelmaa laadittaessa tarvittaessa voidaan konsultoida asiantuntijoita (esim. erityisopettajia) huoltajien suostumuksella.

9. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

9.1. Varhaisiän musiikkikasvatus

Musiikkileikkikouluryhmiin otetaan oppilaita ilmoittautumisjärjestyksessä. Oppilaan kotikunta voi olla myös muu kuin Lapua. Oppilaaksi on jatkuva haku. Oppilaspaikat täytetään ryhmäkohtaisten resurssien mukaisesti. Vapautuville paikoille otetaan oppilaita ympäri vuoden.

9.2. Perusopinnot, soitto- ja lauluoppilaaksi

Soitto- ja lauluoppilaaksi otetaan oppilaita ilmoittautumisjärjestyksessä. Oppilaan kotikunnan tulee olla Lapua. Oppilaspaikat täytetään soitinkohtaisten ja opettajien tuntiresurssien mukaisesti. Vapautuville paikoille otetaan oppilaita ympäri vuoden.

Nuottipaja- ja Musiikin perusteiden opetukseen etusijalla ovat musiikkiopiston oppilaat. Ulkopuoliset oppilaat voivat hakeutua vapaille oppilaspaikoille.

Toisessa musiikkiopistossa jo opiskeleva tai opiskelupaikan saaneelle oppilaalle pyritään soitinkohtaisten resurssien järjestämään oppilaspaikka ilmoittautumisjärjestyksen ohi (esim. toiselta paikkakunnalta muuttava oppilas).

10. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Sujuva yhteistyö kodin ja huoltajien kanssa on meille tärkeää. Kodin tuki on tärkeä tekijä opintojen edistymisessä. Yhteistyön on hyvä olla säännöllistä ja vuorovaikutuksellista.

Yhteistyö huoltajien kanssa voi olla mm.

- vanhempien läsnäoloa oppilaiden tunnilla
- viestintää ajankohtaisista asioista, mm. tiedotteet säännöllisesti
- huoltajien mukaan ottamista oppilaitoksen kehittämiseen mm. sisäisen arvioinnin yhteydessä
- huoltajat voivat olla mukana tukemassa oppilaitoksen toimintaa Lapuan musiikkiopiston oppilastukiyhdistys Prima vista ry:n kanssa
- vanhempainvartteja
- info-iltoja
- palautteiden ja ideoiden kerääminen erilaisten huoltajille suunnattujen kyselyjen kautta

Yhteistyökumppaneitamme ovat:

- Lapuan musiikkiopiston oppilastukiyhdistys Prima vista ry.
- Lapuan taidekoulu (Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä; teatteri, tanssi, kuvataide ja käsityö)
- Vanhan Paukun Kulttuurikeskuksen toimijat: kansalaisopisto, Lapuan taidekoulu, kulttuuripalvelut ja kirjastopalvelut sekä alueen yritykset ja Teatteri Lapua
- Lapuan oman kulttuuriopetussuunnitelman KulttuuriPaukun myötä paikkakunnan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion kanssa
- hyvinvointialue (palvelukodit)
- alueen musiikkiopistot ja taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset

- muut mahdolliset yhteistyötahot kuten yritykset ja yhdistykset

Lisäksi yhteistyötavoitteenamme on:

- kansallisten ja kansainvälisten suhteiden ylläpitäminen ja luominen muiden musiikkiopistojen ja taideoppilaitosten sekä ystävyyskuntien kulttuuritoimijoiden kanssa

11. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Opetussuunnitelmaa ja opiston toimintasuunnitelmaa tarkastellaan säännöllisin väliajoin ja kehitetään tarpeen mukaan. Musiikin ammatillisen koulutuksen muutokset huomioidaan. Opistoa kehitetään säännöllisesti oppilaille, huoltajille ja henkilökunnalle suunnatuin kyselyin. Henkilöstölle järjestetään kehityskeskustelut vuosittain yksilö- tai pienryhmäkeskusteluna. Sovellamme voimassa olevaa Lapuan kaupungin strategiaa, sivistystoimen ja musiikkiopiston toimenpideohjelmalla omana kehittämisen välineenämme.

Henkilökuntaa kannustetaan ja ammatilliseen kehitykseen koulutuksen avulla ja tuetaan sitä resurssien mukaan.